

Економічна діагностика галузевих структур третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти

Презентація дисципліни

Спеціальність: 051 Економіка

Галузь знань: 05 Соціальні та поведінкові науки

Кваліфікація: доктор філософії в галузі економіки

Дані про викладача

**Сур'як Алла
Володимирівна**
Доцент кафедри економіки та
природокористування, к.е.н.,
доцент

surjak.alla@vnu.edu.ua

+380667759178

Додати в контакти

Опис дисципліни:

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітньо-професійна програма, освітній рівень	Характеристика навчальної дисципліни
Денна форма навчання	05 Соціальні та поведінкові науки 051 Економіка Доктор філософії	Нормативна
		Семестр 2
Кількість годин/кредитів ECTS120/4		Лекції 10 годин
		Практичні (семінарські) 14 год
		Лабораторні 0 год. Індивідуальні 0 год.
ІНДЗ: немає		Самостійна робота 72 годин
	Консультації 8 годин	
	Форма контролю: залік	
Мова навчання : українська		

Опис дисципліни:

Ухвалення рішення про вибір галузі, в якій створюватиметься підприємство, вибір стратегічних і тактичних орієнтирів повинен базуватися на чіткій оцінці стану галузі і можливих шляхів реалізації поставлених цілей. Без точної оцінки стану підприємства, його фінансового забезпечення, знання економічного потенціалу неможливо визначити ефективні шляхи його подальшого розвитку. Наведені обставини визначають необхідність і важливість оволодіння навичками економічної діагностики стану підприємства будь-якої галузі як необхідної бази для виявлення напрямів діяльності сучасного підприємства.

Опис дисципліни:

Начальний компонент «Економічна діагностика галузевих структур» пропонує аспірантам вивчення особливостей проведення економічного аналізу стану підприємств галузей з подальшою діагностикою їх ліквідності та конкурентоспроможності. Мета дисципліни: відновлення вітчизняних підприємств в наслідок військової агресії, які забезпечують галузевий баланс економічних процесів, варто з'ясувати вплив діагностики та ймовірні швидкі відновлення їх функціонування.

Мета дисципліни:

Мета дисципліни – набуття аспірантами теоретичних і прикладних знань з економіки підприємства, її методів та інструментарію, формування логіки стратегічного аналізу щодо відновлення вітчизняних підприємств внаслідок військової агресії, які забезпечують галузевий баланс економічних процесів, та з'ясування впливу діагностики на ймовірні швидкі відновлення їх функціонування.

Завдання дисципліни:

- Вивчення концептуальних положень економічної діагностики;
- Вивчення технологій та інструментарію діагностики конкурентного середовища та конкурентоспроможності підприємства, а також економічної діагностики потенціалу та стану підприємства в галузі;
- Формування практичних навичок про використання технологій та інструментарію економічної діагностики для обґрунтування ефективних управлінських рішень на підприємстві.

Загальні компетенції:

ЗК1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК2. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК3. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

ЗК4. Здатність розв'язувати комплексні проблеми економіки на основі системного наукового світогляду та загального культурного кругозору із дотриманням принципів професійної етики та академічної доброчесності.

Фахові компетенції:

СК03. Здатність використовувати сучасні методології, методи та інструменти емпіричних і теоретичних досліджень у сфері економіки, методи комп'ютерного моделювання, сучасні цифрові технології, бази даних та інші електронні ресурси, спеціалізоване програмне забезпечення у науковій та науково педагогічній діяльності.

СК05. Здатність виявляти, поглиблено аналізувати та вирішувати проблеми дослідницького характеру у сфері економіки з врахуванням економічних ризиків та можливих соціально-економічних наслідків, оцінювати та забезпечувати якість виконуваних досліджень, у тому числі з питань європейської та євроатлантичної інтеграції.

Фахові компетенції:

СК06. Здатність обґрунтовувати та готувати економічні рішення на основі розуміння закономірностей розвитку соціально-економічних систем і процесів із застосуванням математичних методів та моделей.

СК07. Здатність виявляти, поглиблено аналізувати та вирішувати проблеми дослідницького характеру у сфері економіки з врахуванням економічних ризиків та можливих соціально-економічних наслідків, оцінювати та забезпечувати якість виконуваних досліджень, у тому числі з питань європейської та євроатлантичної інтеграції.

СК08. Здатність обґрунтовувати та готувати економічні рішення на основі розуміння закономірностей розвитку соціально-економічних систем і процесів із застосуванням математичних методів та моделей.

Програмні результати навчання:

ПРН 03. Розробляти та досліджувати фундаментальні та прикладні моделі соціально-економічних процесів і систем, ефективно використовувати їх для отримання нових знань та/або створення інноваційних продуктів у економіці та дотичних міждисциплінарних напрямках.

ПРН 04. Застосовувати сучасні інструменти і технології пошуку, оброблення та аналізу інформації, зокрема, статистичні методи аналізу великих масивів даних та/або складної структури, спеціалізоване програмне забезпечення та інформаційні системи.

ПРН 05. Пропонувати нові рішення, розробляти та наукові проєкти, які дають можливість переосмислити наявне та створити нове цілісне знання та/або професійну практику.

Програмні результати навчання:

ПРН 07. Застосовувати інноваційні науково-педагогічні технології, формулювати зміст, цілі навчання, способи їх досягнення, форми контролю, нести відповідальність за ефективність освітнього процесу з дотриманням норм академічної етики та доброчесності.

ПРН 08. Планувати і виконувати емпіричні та/або теоретичні дослідження у сфері економіки та з дотичних міждисциплінарних напрямів, критично аналізувати результати власних досліджень і результати інших дослідників у контексті усього комплексу сучасних знань щодо досліджуваної проблеми.

Структура курсу:

1. Предмет і завдання дисципліни
2. Діагностика галузі, в якій функціонує підприємство
3. Оцінка стратегічного протистояння підприємств-конкурентів
4. Оцінка вартості підприємства, як цілісного майнового комплексу
5. Діагностика конкурентоспроможності продукції підприємства
6. Управлінська діагностика
7. Діагностика потенціалу підприємства
8. Фінансова діагностика
9. Діагностика економічної культури підприємства
10. Діагностика економічної безпеки підприємства

Політика оцінювання:

- 1. Відвідування занять є обов'язковим компонентом вивчення навчальної дисципліни. Про відсутність з поважних студенти зобов'язані доводити до відома викладача заздалегідь. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, карантин, міжнародна мобільність) навчання може відбуватись в он-лайн формі за погодженням із деканатом та викладачем.**
- 2. Жодні форми порушення академічної доброчесності не толеруються. Усі письмові роботи перевіряються на наявність плагіату. Списування під час контрольних робіт та заліку заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів). Мобільні пристрої дозволяється використовувати лише під час он-лайн тестування.**
- 3. Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (-2 бали). Перескладання модулів відбувається із дозволу деканату за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).**

Підсумковий контроль:

- Залік відбувається на підставі результатів виконання усіх видів запланованої навчальної роботи протягом семестру: аудиторної роботи під час лекційних, практичних, самостійної роботи, контрольних робіт.
- Залік виставляється за умови, якщо студент виконав усі види навчальної роботи, які визначені програмою (силабусом) навчальної дисципліни, та отримав не менше ніж 60 балів.
- У випадку незадовільної підсумкової семестрової оцінки, або за бажання підвищити рейтинг, студент може добрати бали на заліку, виконавши певний вид робіт (наприклад, пройти тестування по всіх темах, зробити індивідуальні завдання тощо).

Шкала оцінювання:

Оцінка в балах	Лінгвістична оцінка	Оцінка за шкалою ECTS	
		оцінка	пояснення
90–100	<i>Відмінно</i>	<i>A</i>	<i>відмінне виконання</i>
82–89	<i>Дуже добре</i>	<i>B</i>	<i>вище середнього рівня</i>
75–81	<i>Добре</i>	<i>C</i>	<i>загалом хороша робота</i>
67–74	<i>Задовільно</i>	<i>D</i>	<i>непогано</i>
60–66	<i>Достатньо</i>	<i>E</i>	<i>виконання відповідає мінімальним критеріям</i>
1–59	<i>Незадовільно</i>	<i>Fx</i>	<i>Необхідне перескладання</i>

Перелік питань до заліку:

1. Сутність економічної діагностики, її напрямки та завдання.
2. Послідовність проведення економічної діагностики, її види.
3. Методичний апарат та інструментарій економічної діагностики.
4. Джерела інформації для проведення економічної діагностики.
5. Зміст діагностики конкурентного середовища підприємства.
6. Ситуаційний аналіз підприємства, його завдання та складові елементи.
7. Діагностика стратегічної позиції підприємства.
8. Аналіз сегментів ринку.
9. Діагностика внутрішньогалузевого суперництва за методикою М. Портера.
10. Оцінка поточних та потенційних конкурентів у галузі.

Перелік питань до заліку:

11. Оцінювання конкурентної позиції підприємств-суперників за допомогою складання карти стратегічних груп.
12. Позиційний аналіз.
13. Конкурентоспроможність підприємства: сутність, проблеми визначення й оцінки.
14. Конкурентний статус підприємства, його оцінка.
15. Аналітична оцінка конкурентоспроможності підприємства на ринку.
16. SWOT – аналіз підприємства.
17. Особливості PIMS – аналізу для визначення конкурентної стратегії підприємства на ринку.
18. Конкурентоспроможність продукції: сутність і особливості оцінки.
19. Фактори впливу на конкурентоспроможність продукції підприємства.
20. Методологічні засади оцінки конкурентоспроможності продукції.

Перелік питань до заліку:

21. Напрямки підвищення конкурентоспроможності продукції підприємства.
22. Підприємство як майновий комплекс.
23. Методи оцінки вартості підприємства.
24. Діагностична матриця можливих ситуацій та управлінських висновків щодо застосування різних методів оцінки вартості підприємства.
25. Сутність потенціалу підприємства.
26. Методичні підходи до оцінки потенціалу підприємства.
27. Роль виробничо-господарського аналізу в процесі проведення оцінки потенціалу підприємства.
28. Діагностика використання основних засобів підприємства.
29. Сутність управлінської діагностики.
30. Основні методичні підходи до проведення управлінської діагностики.

Перелік питань до заліку:

31. Напрямки управлінського діагностування.
32. Фінансова діагностика, її суть та необхідність проведення.
33. Джерела інформації для проведення фінансової діагностики.
34. Фінансово-економічний аналіз (ФЕА) підприємства як інструмент для здійснення фінансової діагностики.
35. Діагностика фінансових результатів підприємства.
36. Аналіз руху грошових коштів.
37. Оцінка грошових коштів підприємства за основною діяльністю підприємства.
38. Рух грошових коштів підприємства за інвестиційною діяльністю.
39. Аналіз грошових коштів підприємства за фінансовою діяльністю.
40. Діагностика фінансового стану підприємства.

Перелік питань до заліку:

41. Фінансова стійкість підприємства, її суть та показники визначення.
42. Аналіз ліквідності підприємства. Коефіцієнти ліквідності.
43. Показники ділової активності підприємства.
44. Поняття та цілі економічної безпеки.
45. Основні функціональні складові економічної безпеки підприємства.
46. Аналітична оцінка рівня економічної безпеки підприємства.
47. Економічна культура підприємства, її суть та функції.
48. Сутнісна характеристика елементів економічної культури.
49. Методологічні принципи проведення культурологічної діагностики.
50. Різновиди культурологічної діагностики.

Літературні джерела

Основна література:

1. Кривов'язюк І. В. Економічна діагностика. 2-ге вид. : навч. посіб. Київ : Центр учбової літератури, 2017. 456 с.
2. Камінська Т. М. Основи економічної теорії : підручник. 2-е вид. Київ, 2018. 232 с.
3. Синиця Т. В., Осьмірко І. В. Економічна діагностика: навч. посіб. Харків : ХНПУ, 2017. 184 с.
4. Економічна діагностика: підручник / Дикань В. Л. та ін. 2-е вид. Харків : УкрДУЗТ, 2022. 284 с.
5. Мулик Т. О. Роль економічної діагностики в діяльності підприємства. *Розвиток обліку, аналізу і аудиту суб'єктів суспільного інтересу* : тези доп. міжнар. наук. конф., м. Житомир, 2017. С. 343–345.
6. Сумець О. М. Стратегічний менеджмент : підручник. Харків, 2021. 208с.
7. Дідик А. М. Економічна безпека підприємства : підручник. Львів, 2019. 624 с.
8. Уразов А. В., Саух І. В. Основи економічної теорії : навч. посіб. Київ, 2021. 223 с.
9. Варналій З. С., Білик Р. Р. Економічна безпека та конкурентоспроможність регіонів України : монографія. Чернівці : Технодрук, 2018. 454 с.
10. Ковальська Л. Л., Кривов'язюк І. В. Економіка підприємства : підручник. Київ : Видавничий дім «Кондор», 2020. 700 с.

Літературні джерела

Додаткові ресурси:

1. Hotra V. I. Innovative – creative development of entrepreneurship : monograph. Vilnius : VSL Vilniaus kolegija, 2020. 220p.
2. Сотник І.М. Підприємництво, торгівля та біржова діяльність : підручник. Суми : ВТД «Університетська книга», 2018. 572 с.
3. Journal website «Journal of Economic Theory». URL: <https://www.journals.elsevier.com/journal-of-economic-theory>
4. Офіційний сайт наукового журналу «Економіка України». URL: <http://economyukr.org.ua/?lang=uk/>
5. Офіційний сайт збірника наукових праць «Економічна теорія та право». URL: <http://econtlaw.nlu.edu.ua>
6. Козаченко Г. В., Онищенко В. О. Управління фінансово-економічною безпекою: підручник. Полтава : ПолтНТУ, 2018. 521 с.
7. Вовк О. М., Ковальчук А.М., Тхор А. Я. Технологій економічної діагностики процесів комерціалізації потенціалу підприємства. Topical issues of the development of modern science : тези доп. міжнар. наук. конф., Sofia, Bulgaria, 2020. С. 174–179.
8. Галушка З. О., Лусте О. М. Стратегії розвитку бізнесу: теорія і практика : навч. посіб. Чернівці : ЧНУ, 2021. 288 с.